

KS § 7:24

Dnr. KS 2026/0133

Subvention av bältrosvaccin

Kommunstyrelsens beslut

Kommunstyrelsen föreslår Kommunfullmäktige besluta

1. Införa en tidsbegränsad ekonomisk subvention av bältrosvaccin för kommuninvånare som har fyllt 69 år, i enlighet med vad som anges i detta ärende,
2. Uppdra åt Vård- och omsorgsnämnden att, inom ramen för detta beslut, utarbeta ett funktionellt system för genomförande av subventionen, innefattande bland annat voucher-, direktfaktureringsmodell eller liknande, villkor för anslutning av vårdgivare och nödvändiga administrativa rutiner, att underställas Kommunstyrelsen för fastställande,
3. Uppdra åt Vård- och omsorgsnämnden att genomföra subventionen under en försöksperiod om högst 4 år samt att till kommunfullmäktige åiterrapportera och föreslå ställningstagande till en eventuell fortsatt inriktning,
4. Finansiering år 1 avses ske genom en ombudgetering, av prognosticerat resultat 2026,
5. Ombudgetering sker i samband med Kommunstyrelsens fastställande av system.

Reservation

Sofia Almgren Johansson (S) reserverar sig mot beslutet.

Följande skriftliga reservation lämnas in: Protokollsbilaga § 7:24/01.

Peter Nummert (RP) reserverar sig mot beslutet.

Följande skriftliga reservation lämnas in: Protokollsbilaga § 7:24/02.

Kenneth Johansson (MP) reserverar sig mot beslutet.

Följande skriftliga reservation lämnas in: Protokollsbilaga § 7:24/03.

Särskilt yttrande

Richard Orgård (M) lämnar skriftligt in följande särskilda yttrande:

Protokollsbilaga § 7:24/04.

Forts.

Forts. KS § 7:24

Sammanfattning

Förslaget innebär att Kommunen subventionerar (full kostnadstäckning) bältrosvaccinering, för kommuninvånare som har fyllt 69 år.

Kommunens insats ska vara strikt ekonomisk och innebär inte att kommunen bedriver någon hälso- och sjukvård. Kommunen ska inte heller rekommendera vaccination – utan ska endast ekonomiskt möjliggöra detta, för fler av sina äldre kommuninvånare i de fall de väljer att vaccinera sig mot bältros.

Förslaget grundar sig på Folkhälsomyndighetens rekommendationer, och Regionens nuvarande ställningstagande att ej subventionera vaccineringen.

Om kommunen genom föreslagen åtgärd, kan minska antalet kommuninvånare som drabbas av bältros och det lidande detta medför, är detta att se som en värdefull omsorg om kommunens äldre. Studier finns också som påvisar positiva effekter, kopplade till demens och stroke.

Subventionen ligger väl i linje med Österåkers vision 2040 och dess strategiska inriktning rörande hållbar framtid samt Österåkers program för social hållbarhet och folkhälsa.

Subventioneringen ska inledas så snart det är praktiskt möjligt och pågå under en period om högst 4 år. Senast under projektets tredje år ska en utvärdering av satsningen vidtas, för att utgöra underlag till beslut om fortsatt hantering.

Ärendet har samrått med socialförvaltningen. Vård och omsorgsnämnden har 2026-05-19, VON § 5:8 inkommit med yttrande, bilaga 1, där nämnden utan erinran ställer sig bakom Kommunstyrelsens förslag.

Beslutsunderlag

Kommunstyrelsens förvaltnings tjänsteutlåtande daterat 2026-04-28, rev 2026-05-22.

Protokollsutdraget Vård- och omsorgsnämnden 2026-05-19, VON § 5:8.

Förslag till beslut

Richard Orgård (M) yrkar bifall till beslutsförslaget innebärande att

1. Införa en tidsbegränsad ekonomisk subvention av bältrosvaccin för kommuninvånare som har fyllt 69 år, i enlighet med vad som anges i detta ärende,
2. Uppdra åt Vård- och omsorgsnämnden att, inom ramen för detta beslut, utarbeta ett funktionellt system för genomförande av subventionen, innefattande bland annat voucher-, direktfaktureringsmodell eller liknande, villkor för anslutning av vårdgivare och nödvändiga administrativa rutiner, att underställas Kommunstyrelsen för fastställande,
3. Uppdra åt Vård- och omsorgsnämnden att genomföra subventionen under en försöksperiod om högst 4 år samt att till kommunfullmäktige återsrapportera och föreslå ställningstagande till en eventuell fortsatt inriktning,

Forts.

Forts. KS § 7:24

Richard Orgård (M) yrkar på tilläggsyrkande innebärande

4. Finansiering år 1 avses ske genom en ombudgetering, av prognosticerat resultat 2026,

5. Ombudgetering sker i samband med Kommunstyrelsens fastställande av system.

Sofia Almgren Johansson (S) yrkar på avslag av ärendet med följande motivering: Vi delar uppfattningen att förebyggande hälsa är viktigt, men kommunen måste hålla sig inom sitt lagstadgade uppdrag.

Det är inte klarlagt att kommunen har rätt enligt kommunallagen att subventionera en medicinsk behandling som i grunden faller inom regionens ansvar. När rättsläget är oklart bör kommunen inte fatta beslut som riskerar att vara kompetensöverskridande.

Kommunen ska prioritera sina kärnuppgifter och inte ta över ansvar som lagstiftaren lagt på regionerna.

Därför yrkar vi avslag.

Kenneth Johansson (MP) och Peter Nummert (RP) yrkar avslag på ärendet.

Michael Engelberg biträder Richard Orgårds (M) yrkande.

Propositionsordning

Ordföranden frågar om Kommunstyrelsen beslutar enligt Richard Orgårds (M) yrkande eller Sofia Almgren Johanssons (S), Kenneth Johanssons (MP) och Peter Nummerts (RP) yrkande och finner att Kommunstyrelsen beslutar enligt Richard Orgårds (M) yrkande.

Omröstning

Omröstning begärs och ska verkställas. Den som är för Richard Orgårds (M) yrkande röstar ja, den det ej vill röstar nej.

Omröstningen utfaller enligt bilagd omröstningslista (7:24) med 8 ja-röster och 4 nej-röster.

Expedieras

Akt

Omröstningslista
**Kommunstyrelsen i Österåkers kommun (mandatperiod 2023 - 2026)
KS 2026-05-25 § 7:24**

Parti	Ledamöter	Tjänstgörande	Ersättare	J	N	A
M	Johan Boström	X		X		
M	Hampe Klein	X		X		
M	Mats Högbrant	X		X		
L	Mathias Lindow, 1:e vice ordf.	X		X		
C	Isa Marttasdotter-Wiman	X		X		
KD	Arne Ekstrand	X		X		
S	Sofia Almgren Johansson, 2:e vice ordf.	X			X	
S	Anders Pettersson	X			X	
RP	Peter Nummert	X			X	
MP	Kenneth Johansson	X			X	
SD	Michael Engelberg	X		X		
M	Richard Orgård, ordförande	X		X		
	Ersättare					
M	Jennie Norlin					
M	Axel Wester					
L	Monica Kjellman					
C	Ingemar Eriksson					
S	Nimesh Chouhan					
V	Francisco Contreras					
	Resultat			8	4	

Reservation Kommunstyrelsen 2026-05-25.

Ärende 24. Subvention av bältrosvaccin

Vi reserverar oss mot beslutet då det enligt vår mening inte är ställt utom rimligt tvivel att subventionering av bältrosvaccin ryms inom den kommunala kompetensen enligt kommunallagen.

För Socialdemokraterna

Sofia Almgren Johansson

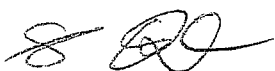
Reservation Kommunstyrelsen 2026-05-25.

Ärende 24. Subvention av bältrosvaccin

Med anledning av ovanstående förslag reserverar jag mig å Miljöpartiet Österåkers vägnar. Förslaget handlar om att äldre ska erbjudas bältrosvaccin på Österåkers kommuns bekostnad. Att ge vaccin är en regional angelägenhet och inte något kommunen ska göra. Enligt förslaget ska regionen göra detta men kostnaden ska kommunen stå för. Miljöpartiet Österåker anser att det finns kostnader, som tillhör kärnverksamheterna, som behöver prioriteras, och att då lägga till en utgift, som inte tillhör kommunala åtaganden, är oansvarigt trots den naturligtvis goda intentionen.

Kenneth Johansson

Miljöpartiet Österåker

Reservation Kommunstyrelsen 2026-05-25.

Ärende 24. Subvention av bältrosvaccin

Roslagspartiet reserverar oss mot beslutet om kommunal subventionering av bältrosvaccin.

Det är mycket positivt att kommunen nu vill arbeta mer långsiktigt och förebyggande för att förbättra äldres hälsa och samtidigt minska framtida vård- och omsorgskostnader de kommande decennierna. Ambitionen att investera 29 miljoner kronor i förebyggande frisk- och sjukvård är i grunden välkommen, liksom viljan att analysera hur kommunen kan stödja och finansiera lokala verksamheter som bidrar till bättre folkhälsa och ökad livskvalitet för äldre invånare.

Vår reservation grundar sig dock i att vaccinationer är ett ansvar för regionen och inte en del av det kommunala kärnuppdraget. Kommunens ansvar är främst äldreomsorg, social omsorg, skola och annan kommunal verksamhet. När kommunen tar över uppgifter som enligt ansvarsfördelningen ligger på regionen riskerar gränsdragningen mellan huvudmännen att försvagas och kommunens resurser att användas utanför sitt primära uppdrag.

Vi anser därför att kommunen i första hand bör rikta förebyggande satsningar till områden som tydligt ligger inom den kommunala kompetensen, exempelvis fysisk aktivitet, social gemenskap, informationskampanjer, fallprevention och andra lokala hälsofrämjande insatser som samtidigt stärker det lokala förenings- och näringslivet. En kandidat för stor del av detta finansieringsförslag är det arbete med att förebygga vårdbehov hos äldre som idag finansieras genom Utfallsfonden.

Peter Nummert (RP)

Särskilt yttrande Kommunstyrelsen 2026-05-25

Ärende 24. Subvention av bältrosvaccin

Den politiska majoriteten väljer genom detta beslut att ta ett långsiktigt och förebyggande ansvar för våra äldre invånares hälsa och livskvalitet. Förslaget ligger väl i linje med den nya socialtjänstlagens tydliga inriktning mot förebyggande och hälsofrämjande insatser, där kommuner förväntas arbeta mer proaktivt för att minska framtida omsorgsbehov och stärka människors självständighet och välmående.

Bältros orsakar ofta ett mycket stort lidande för äldre människor, inte minst genom långvarig och intensiv nervsmärta. Om kommunen genom denna satsning kan bidra till att färre äldre drabbas av sjukdom och lidande är det i sig mycket värdefullt.

Kostnaden för vaccinationen är hög och för många äldre med små ekonomiska marginaler hade vaccination annars sannolikt aldrig varit möjlig. Majoriteten anser därför att även äldre med begränsad ekonomi ska ha en verklig möjlighet att ta del av förebyggande insatser som kan stärka hälsa och livskvalitet.

Den politiska majoriteten gör samtidigt bedömningen att detta inte bara är en viktig folkhälsoinsats utan även en kommunalekonomiskt ansvarsfull investering. Minskad sjuklighet bland äldre kan på sikt bidra till minskade kostnader inom bland annat äldreomsorg och andra kommunala kärnverksamheter. Det finns därför en betydande potential att långsiktigt räkna hem mycket stora samhällsekonomiska och kommunalekonomiska vinster genom förebyggande arbete.

I tjänsteutlåtandet konstateras också att kommunen har ett legitimt allmänintresse av att främja hälsa och förebygga kostsamma omsorgsinsatser samt att insatsen ligger inom ramen för kommunens allmänna kompetens.

Majoriteten anser att kommuner måste våga tänka långsiktigt, innovativt och förebyggande för att klara framtidens välfärdsutmaningar. Österåker väljer därför att sätta sig i förarsätet och visa ledarskap i en fråga där dagens system ännu inte fullt ut möter de behov som finns hos äldre invånare.

Det är samtidigt viktigt att understryka att kommunen inte tar över regionens ansvar för hälso- och sjukvård. Kommunens roll är strikt ekonomisk genom att möjliggöra subventionering av vaccinet för de äldre som själva väljer att vaccinera sig.

Richard Orgård (M).

Mathias Lindow (L)

Isa Marttasdotter-Wiman (C)

Arne Ekstrand (KD)

